

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULU XLVIII.

SĂ PRENUMERA:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nfrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

N°. 272.

Sâmbată Duminecă, 8 (20) Decembrie.

1885.

Brașov, 7 Decembrie 1885.

Proiecte de lege de cea mai mare însemnătate se debat în camera deputaților din Peșta, e vorba chiar d'a se reformă administrațiunea, d'a se da puteri excepționale fișpanilor, și totuși nici unul din vorbitorii unguri, cari țin discursuri unul mai lung decât altul, nici unul, ținem, nu-și aduce aminte, că în acest stat mai trăiesc atară de Maghiari și alte naționalități, cari nu vor să renunțe la individualitatea lor și a căror interese de viață cere prudența de stat să fiă cât mai mult respectate.

Naționalitățile se amintesc în discușiunile din cameră numai spre a justifica măsurile absolutistice propuse de guvern, numai spre a arăta în cătrău trebuie să se îndrepteze săgețile maghiarismului violent.

Puterea a orbit — cum ne arată istoria — și alte nații mult mai deștepte, mai harnice și mai rezonabile, cu cât mai mult n'a trebuit ea să orbescă pe Maghiari, cari s'au născut cu patima d'a fi domni și stăpâni peste conlocuitorii lor de altă rasă și cari prin urmare sunt predominant d'unu fanatism național unic în felul său?

Înainte de vreme se mai găseau Maghiari cu vedă și cu știință, cari când se tractă de grava cestiune a organizațiunii interioare a statului, își aduceu aminte de toți factorii lui și le strigau celor ce voiau să facă din Ungaria peste noapte un stat național maghiar: stați pe loc și nu vă pripiți, căci mai sunt și alții în țară și ar fi foarte nepolitic să le dam cu măciuca în cap făcându-ni inimi de mărte! În urma admonițiilor lor s'au născut legea de naționalitate, legea de școle și altele.

Astăzi însă nu mai trăiesc unu Deak, unu Eötvös, nici chiar de unu Mocsary Lajos nu se mai aude nimic, cu toate că este în viață și e membru al camerei. Vocea prudenței și a precauțiunii politice a amuțit cu totul în camera ungară. La ordinea zilei sunt cei ce emnă în căutarea de nou mijlce pentru sugrumarea totală a libertății naționalităților,

Se cere îmbunătățirea administrației și nimenu nu-i vine în minte a arăta, că este cu neputință a dobândi o bună administrație cu funcționari, cari nu cunosc limba poporului; nu s'a aflat nici unul, care să dovedescă ministrului Tisza, că și până azi fișpanii și-au folosit puterea numai în sens negativ, împedcându pe nemaghiari în libera exercitare a drepturilor lor legale și că în viitor, decă li se va largi sfera de putere, vor introduce completa anarhie în țară.

Nimeni nu s'a redicat dintre Maghiari să spună ministrului Tisza, că sistemul său sapă grăpa națiunii maghiare, căci chiar și absolutismul lui Bach a respectat mai mult limba naționalităților, ca funcționarii de sub guvernarea lui. Și totuși nu pte fi cu puțință o administrație bună, fără ca să se țină cont înainte de toate de limba poporului.

În dieta din Praga, unde se discută tocmai acum cestiunea egalei îndreptății naționale, unul din matadorii cehi a susținut, că acesta egală îndreptăție a limbei încă nici azi nu e pusă în

practică cum se cade și că în anii 1830 și 1840 împrejurările erau mai favorabile pentru limba boemă; p'atunci se cerea ca primarii comunelor și judecătorii să cunoscă amândouă limbile țerei.

Ce se ținem noi Români dintre Carpați și Tisa, decă și Cehii se mai plâng, că nu li se respectă încă de ajuns limba lor, când posedă o universitate și școli cehice subvenționate de stat, când în ținuturi cehice limba judecătorească este cea cehică și când în dieta deputații cehi se folosesc de limba lor?

Ore la noi în Transilvania, în Bănat și în părțile ungurene locuite de Români se mai ține semă azi cât de puțin la numirea funcționarilor de limba poporului? — *Tempi passati.* Am ajuns cu „idea de stat maghiar” așa departe, încât azi se declară de superflue chiar și precauțiunile cele mai primitive, ce le-a luat sistemul absolutismului nemțesc față cu limba naționalităților. Astăzi sunt preferiți tocmai acei funcționari, cari nu știu decât ungurește.

Nici înainte de 1848, nici chiar pe vremea lui Horia nu era limba română mai puțin respectată de cătră deregătoriile publice ca acum, după zece ani de guvernare tisaistă.

Și nu se mai găsește nici unu singur Maghiar între sutele de „representanți” din Peșta, care să aibă curajul a combate măcar din punct de vedere al precauțiunii politice această nedreptate strigătoare la ceriu!!

Răsboiul dintre Sârbi și Bulgari.

Belgrad, 16 Decembrie. Situațiunea a devenit mai serioasă, fiind că Bulgarii nu vreau să se supună sentinței atașatorilor militari. Este evident, că Bulgaria vrea să păstreze Pirotul ca zălog (amanet), ceea ce aci încă și mai puțin se pte suferi ca mai înainte. Situațiunea este prin urmare foarte critică.

Sofia, 15 Decembrie. Guvernul bulgar a răspuns la pașii întreprinși de puteri astfel: „După ce guvernul bulgar a făcut deja să valorizeze acele motive, ce au determinat pe Serbia să primescă condițiunile armistițiului, el a așteptat ca puterile să hotărască, care ar fi condițiunile pentru Serbia sau pentru Bulgaria, ce corespund situațiunii respective adoptate de cei doi beligeranți. Guvernul e surprins a vedea, că puterile fac acum o propunere, care privește cestiunea de un rang subordonat, cu atât mai mult, cu cât o linie de demarcațiune pentru zona neutră există deja pe teritoriul sârbesc. De aceea guvernul nu pte consimți, ca demarcarea zonei neutre să se facă pe teritoriul bulgar, deoarece intervenirea Austro-Ungariei se aplică numai asupra teritoriului sârbesc. De aci rezultă, că pentru comisiunea militară, care se țermurește numai asupra lucrărilor tehnice, nu există nici unu temei de existență. Cu toate acestea guvernul primesc propunerea privitoare la comisiune, spre a-și dovedi respectul față cu puterile, dăr stăruiește pe lângă aceea, ca comisiunea să reguleze nu numai afacerea curată tehnică, ci să pună în cumpănă și situațiunea Bulgariei, și să ia în considerare învingerea și pierderea. Dec guvernul este convins, că puterile vor primi următoarele propuneri: 1. Ca delegatul Bulgariei să fiă admis în comisiune pe picior egal cu delegatul Serbiei; 2. Ca puterile să nu permită sub nici o condițiune Serbiei, d'a reincepe ostilitățile, și să-i impună îndatorirea d'a deșerta în cel mai scurt timp teritoriul bulgar. Guvernul cere cât mai curând răspuns, pentru ca să se nțeleagă cu Madjid-pașa asupra restabilirii păcii.

Petersburg, 16 Decembrie. Fiind că în conferința din Constantinopol s'a denegat tratatul din Berlin și fiind că Turcia renunță la binefacerea sa, Rusia nu pte stăruie față cu toate puterile în menținerea lui. Cu iertarea tratatului și lucrându-se pentru transfor-

marea situațiunii politice a unor state balcanice, Rusia câștigă erăși libertatea sa de acțiune și trebuie să judece lucrurile sub unu nou punct de vedere. Venind tratatul la o nouă revedere, acesta nu s'ar putea face numai în favoarea unuia din aceste state balcanice, ci în folosul tuturor sub condițiunile ce sunt conforme tratatului dela San Stefano.

Constantinopol, 17 Decembrie. O notă-circulară a Porții dela 13 Decembrie invită din nou și urgent puterile, să ajungă la o înțelegere cu guvernul Sultanului asupra Rumeliei ostice. Ori ce amânare, ținem nota, îmulsește greutățile rezolvării. Divergența de opinii a puterilor în această afacere a încurajat până acum partida disordinii și a paralizat acțiunea pacifică a Turciei.

Praga, 17 Decembrie. Representantul Rusiei în comisiunea militară, br. Kaulbars, a făcut următoarea propunere, care a fost primită de toți membrii comisiunii: „Trupele sârbesce să deșerte imediat teritoriul bulgar. Pentru materialul de război, tunuri grele ș. a. ar pte rămâne înderăt oficeri cu un număr corespunzător de lucrători, ca mai târziu să le transporte. Îndată ce cel din urmă soldat sârbesc a părăsit Bulgaria și s'a constatat că de oficerii numiți spre acest scop și de autoritățile bulgare, încep Bulgaria a deșerta teritoriul sârbesc. În loc de o linie de demarcare se va stabili o zonă neutră, ce se va întinde 4 kilometri de o parte și de alta a granițelor sârbobulgare.”

Belgrad, 17 Decembrie. Condițiunile puse de guvernul bulgar, sub care acesta ar accepta hotărârile comisiunii militare internaționale, provocă în cercurile politice și chiar diplomatice mirare și indignare. Bulgarii se provocă numai la succesul lor dela Pirotu, dăr de aceea, că teritoriul Vidinului e ocupat de Sârbi nu vreau să știe. Bulgarii n'ar fi ajuns la Pirotu, decă comanda sârbescă n'ar fi primit propunerea de armistiu.

Sofia, 17 Decembrie. Circulă șgomotul, că Austro-Ungaria ar fi înclinată, să lucreze pe lângă guvernul sârbesc într'acolo, ca acesta să deșerte teritoriul Vidinului, spre a satisface umilității bulgare. Adevărindu-se acesta, guvernul bulgar ar fi dispus să ncheie repede pace.

Guvernul turcesc dă mare atențiune pregătirilor de război grecesc, mai ales în armărilor navale. Se crede, că la o eventuală începere a ostilităților Grecia va împedca flota turcescă la eșirea ei din Dardanele și va încerca să debarce într'un punct al golfului Salonic, pe când trupele dela granița Epirului vor sta în defensivă. Din acest plan se deduce, că Grecia aspiră la o parte din Macedonia.

Diarul ministrului grecesc din Atena e informat, că în curând se va întruni în Viena o conferință pentru revederea tratatului din Berlin.

Anglia și Irlandezii.

Numărul cel mare al Irlandezilor, cari au fost aleși în parlamentul engles, a impus atât liberalilor cât și conservatorilor. Aceștia, vădend, că numai uniți cu Parnelli pot majora pe liberali, începuseră în zilele acestea a tracta pentru o înțelegere comună, dăr nu s'a ajuns la nici un rezultat, deoarece cabinetul actual i s'au părut prea pretențioase cererile lui Parnell pentru Irlanda. Din contră Gladstone e dispus a face concesiuni Irlandezilor și de aceea el continuă tractările cu Parnell. Gladstone e hotărât să primesc următorul program irlandez și să-l presinte parlamentului: Unu parlament în Dublin, capitala Irlandei, avend a controla exclusiv afacerile irlandeze; dreptul de veto al coronei, dăr numai la consiliul ministrilor irlandezi. Membrii irlandezi rămân în parlamentul engles și hotărască împreună asupra tuturor afacerilor monarhiei; mai departe poliția irlandeză cu control exclusiv irlandez. Parnell asigură, că va da deplină garanție pentru scutul lelei minorități și siguranță pentru interesele legitime ale proprietarilor de pământ; de asemenea deplină liniștire pentru atitudinea Irlandei față cu Anglia.

Nr. 542 ex 1885.
a. f. sc. gr.

1-3

Escriere de concursu.

In înțelesul Instrumentului fundațional (punctul VI. 4. c. alinia din urmă) pentru administrarea fondurilor scolastice ale fostilor grănițieri romani din teritoriul de odinioară al regimentului II. român de margine din Ardeal și a concludului adunării generale a Comitetului grănițarescu din 16 Septemvre 1885. la punctul 34. al protocolului de ședința se escrie concursu pentru ocuparea postului de profesore pentru musică și cântare la gimnasiul românesc greco catolicu din Năsăud și la școlele normale de prunci și de copile de aici, cu care postu e împreunatu, după diferența careficiației concurenților :

I. Salariulu de 700 fl. v. a. pe anu, ca suplente cu dreptulu că decă în timpu de trei ani, și-a împlinitu datorințele de profesore la gimnasiulu din Năsăud să potă înainta la salariulu de nouă sute (900 fl.) v. a. cu dreptulu la pensiune ca la ceilalți profesori ordinari dela acestu gimnasiu și adausele decinali, cum se voru statori, după statute de cătră comitetulu administratoriu din cându în cându, pentru acelu concurinte, care va comprobă cu documente legali, autentice și valide;

1). prin absolutoriu și atestate de progresu seu atestate finali dela vre-unu institutu superioru pentru instrucțiunea în musică și cântari și anume dela unu conservatoru, că are capacitatea formală de a da instrucțiune în tote instrumentele musicali;

2). Preferința va avea celu ce va dovedi că a fostu în esercițiu practicū și a datu învățatură din musică și cântare la unu gimnasiu seu la una din școlele medie de asemenea categorie cu succesu bunu în timpu de trei ani, seu că a exercitatū în modu practicū instruirea în musică la unu institutu superioru de musică și cântare, seu că după absolvirea conservatoriului a fostu totu în atâtu timpu conducătoru de orchestră militară de musică după lege, ori statutū, seu ca conducătoriu alu unei capele de musică din vr'o cetate;

3). Că scie limba română ca limbă de propunere, seu limba nemțescă, maghiară, francesă ori italiană ca limbi mijlocitoare peniru învățământu, avendū celu-ce nu scie românesce, în timpu de trei ani a se supune unui esamenū, prin care se dovedescă că e în stare ași propune obiectulu în limba română;

4). Originea, etatea și religiunea prin carte de botezū;

5). Studiele ce le-a mai făcutu cumva și că e atâtu moralminte, câtu și în purtarea sa civică nepătatū;

6). Testimoniu medicalū despre starea sănctăței.

II. Salarulu de 600 fl. v. a. pe anu la concurențele fără una seu mai multe din condițiunile puse mai în susu, însă acesta numai ca substitutu fără dreptu de pensiune și de decenale.

III. Comitetulu administratoru de fondurile scolastice grănițarescu i se rezervă însă dreptulu de a remuneră servicele estraordinari, după trei ani urmate de rezultate și succesu de totu eminente în împărțășirea la scolari a învățământulu din musică și cântare, seu prin salariu mai mare până la maximulu de 900 fl. v. a. seu prin înaintarea la gradulu de suplentu ori definitivu.

Suplicile concurinții și-le voru adresă la: „Comisiunea administratoru de fondurile scolastice“ din Năsăud până la 15 Ianuariu 1886, Călindarulū nou la 6 ore sera, căci mai târziu nu se voru mai primi și nu se voru subșterne spre desbatere și considerare.

Din ședința comisiunei administratoru de fondurile scolastice.

Năsăudū, 10 Octomvre 1885.

Președintele :

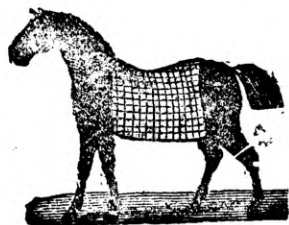
Ioanū Ciocanū.

Secretarulū :

Ioachimū Mureșianu.

Publicațiune!

Prin intervenirea ambasadorului c. r. austr. ung. la Belgradū s'au sistatū răsboiulu sërbo-bulgarū, și astfelu suntū silitu a vinde cu ori-ce prețu marele depositu de

Pături de Gai

ce mi s'a ingramăditu pentru răsboiu în masse colosale, suntū 185 ctm. lungi, 115 ctm. late, dintr'o materie durabilă, țesătura deasă și păröse, de-aceea și ca p'apome de întrebuintatū, — le trimitū

1 bucată pentru fl. 1 55 cu rambursă.

Pături pentru birjari

Câmpulu galbenū deschisū, cu chenarū negru și roșu, 180 ctm. lungi, 115 ctm. late. bucatu fl. 2. 50 pe câtu se voru afla în depositu.

Ce nu convine se primesce fără piedecă înapoi. Scrisorile se se adreseze la :

Orient-Export-Bureau, Wien, Favoriten.

Atestatū! Onor. Orient-Export-Bureau :

Trimiteti-ne cu rambursă încă 36 bucăți pături dintr'acelea, precum am avutū. — Puzta Zichydorf, Societatea agricolă Holandesă.

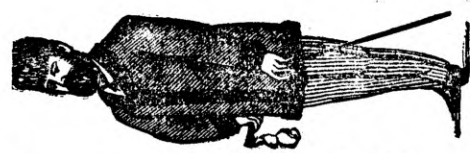
Telegramū! „Orient-Export-Bureau!“ Trimiteti-mi îndatā încă 14 bucăți pături după cum am avutū.

2-3.

GRAF APONY, NAGY-APONY.

Minunea industriei!

Frumose, căldurose, elegante, efine! Nepetrunchitoare de jrigū și umezidū!

suntū dela 1 fabrică Vieneză confecționatele

Jachete bărbătesci de erna.

cu ne mai pomentū și de necerqūntū efinitū prețu de numai

1 fl. 80 cr.:

Aceste Jachete bărbătesci pentru erna formeză celu mai căldurosū și să-nătosū vestmētū, se stringe pe ori-ce corpū ilu încăldesce, și-lu apără de ră-celā, suntū forte practice și comode, cauzandū astfelu prin frumșețea și ef-tinatatea lorū sensațiune generală.

12,000 bucăți deja vëndute.

Celū ce dorece a avea o Jachetă frumōsă, bunā și căldurosă, se comande imediatū, fiind-că prin colosalele comande ce se facū, depositū în forte seurtū timpū va fi vëndutū.

De comandatū singurū și numai la :

I. Wiener Commissions-U.

Exportgeschāft III., Mathāusgasse 5 G.

La comande este suficientă arătarea, mare, mijlociu, seu micū.

1-3 13, 20, 27 Dec. st. n.

Trimiterea cu rambursă, seu banīgata (Cassa.)

Preparatele lecuitoare, oficialū recunoscute și de 63 ori premiate.

Digestiunea derangeată, tusea, slăbiciunea suntū suferințe, pe cari preparatulū lecuitorū dela Iohann Hoff, Viena, Graben, Bräunerstrasse 8. este în stare a-le delătura radicalū. De aceea seși memoreze suferindulu acestā adresă.

Redobândirea sănătății este grija fiecărui suferindū, așa-deră va fi tuturorū suferințilorū binevenită punerea în vedere, precum că preparatele din Malz ale lui Iohann Hoff se bucură ca remediū nutritorū de cea mai mare și generală aprobare. Acestea se întrebuinteză în multe casuri de către medici Corifei și multele succese de lecuirea digestiunei derangeate, a suferinței organelorū de respirațiā, a slăbiciunei, a îmbunătățirei sângelui și a catarului intestinalū suntū pentru suferinți unū rașimū de speranță, și în asemenea casuri se nu întârșia cu întrebuintarea preparatorū din Malz ale lui Iohann Hoff. Câteva estrase dintre raporturile de lecuire: 1.) Cu totā șederea mea în timpū de erna la Nizza, m'am lecutitū pe deplinū de catarulū bronchialū și bōla de gātū, de cari am suferitū duoi ani, numai după întrebuintarea preparatorū din Malz ale lui Iohann Hoff, cari mi-au întăritū apetitulū și în genere starea sanitară. Franz Maly, Magazinū de postavuri, Viena, Mariahilferstrasse 69. — 2.) Iudlungata mea suferință de flegmā, lipsa de apetitū și de somnū și slăbiciunea de nervi s'au lecutitū numai cu berea Dv. așa numitā Iohann Hoff's Malzextract-Gesundheitsbier, și Iohann Hoff's Gesundheits-Chocolade. Viena, 24 Maiu 1884. Marie de Baksai, Iohannesgasse 19. — 3.) Raportū de lecuire oficialū, Viena, Spitalulū garnisōnei Nr. 2. Berea dela Iohann Hoff, așa numitā Malzextract-Gesundheitsbier, Malzextractū concentratū și Iohann Hoff's Malzextract-Gesundheits-Chocolade s'au probatū la bōle de peptū chronice, la recovalescenți după bōle grele și la digestiune slăbitā ca o bunā medicinā ajutatōre procesului de lecuire și ca nutrimentū recreatorū și plăcutū. Dr. Lœf, k. k. oberstabsarzt. Dr. Porias, k. k. Stabsarzt. — Iohann Hoff, inventatorulū și producătorulū preparatorū din Malz posedu fabrici în Viena, Stadt, Bräunerstrasse Nr. 8, în Berlin și St. Petersburg, în totalū cu 27,000 deposite de vëndare prin tote părțile lumii.

OBSERVARE. Tote anunțările pentru extracte din Malz suntū imitațiuni, de cari se se ferescă holnavulū și mediculū. Preparatele din Malz veritabile ale lui Iohann Hoff trebuie se pōrte marca înregistratā (Portretulū inventatorului Iohann Hoff și iscălitura Iohann Hoff).

Prețurile loco Viena: Malzextract-Gesundheitsbier (incl. ladă și butelii): 6 butelii fl. 3. 82, 13 butelii fl. 7. 26, 28 butelii fl. 14. 60, 58 butelii fl. 29. 10.— Malzextract concentratū 1 flaconū fl. 1. 12, o jumătate flaconū 70 cr. — Malz-Chocolade o jum. kilo I fl. 2. 40, II fl. 1. 60. — Brust-Malzbonbon în pungi à 60 cr. 30 cr și 15 cr. — Sub suma de 2 fl. nu se espedeză nimicū.

Depositele principale: în Brașovū: Demeter Eremias, Bistrița: la Carl Nussbacher, — Bucuresci: Jul. Ed. Rissdöfer, F. Bruss, farmacistū, Gusztav Rietz, Martiniwiz, — Sibiu: C. Bugarski, I. B. Misselbacher sen., Franz Jahn Söhne. — Mediasș: Carl Breckner, — M.-Vasărhely: Max Bucher, Carl Huflesz, — Sighisōra: Franz Jos. Schuster farm., Ios. B. Teutsch, — Sz. Szt.-Gyōrgy; Bărabas Ferencz farmacistū.

Tote depositele suntū autorizate pentru vëndare printr'unū afișū litografatū în colorī.

1-5 la 20 Dec. 3 Ian. 10 Ian. 14 Febr. 14 Martie st. n.

BOLNAVII

9-20

de plumāni, peptū, gātū (ofticoși) și cei ce suferū de Asthma

se facū atenți asupra efectului tamăduitorū alu plantei medicinale, ce am descoperitū în interiorulū Rusiei și care după numele meu s'a numitū „Homeriana“. De medici aprobatā și prin mii de atestate adeveritā. Broșura singurā cu descrierea efectului tamăduitorū și a întrebuintării plantei Homeriana se trimite franco. Unū pachetū Homeriana 60 gram., suficientū pentru 2 zile costā 70 cr., și dreptū probā pentru veritabilitate este fiecare pachetū provēdūtū cu facsimile alu subscrisei mele. Admoniezū de-a nu cumpēra „Homeriana“ imitatā ce o oferū alte firme. Cea veritabilā se pōte procura numai directū prin mine

PAUL HOMERO in Triest (Austria).

Inventatorū și preparatorū alu singurū veritabilei plante „Homeriana“.